

Sygn. akt II KK 60/13

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Grzegorzczak

SSN Jacek Sobczak

Protokolant Monika Sieczko

w sprawie K. T. K.

skazanego wyrokiem łącznym

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 27 marca 2013 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w S.

z dnia 5 maja 2009 r.,

- I. uchyla zaskarżony wyrok co do orzeczenia kary łącznej pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania (pkt 2 wyroku);**
II. wydatkami postępowania w tym zakresie obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z dnia 5 maja 2009 r., po rozpoznaniu sprawy K. K. w przedmiocie wydania wyroku łącznego, obejmującego skazania w sprawach:

1. Sądu Rejonowego z dnia 23 listopada 2004 r., sygn. akt V K 1113/03 za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 310 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnione w okresie od 30 kwietnia 1999 r. do 1 maja 1999 r., na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 4 lat tytułem próby;
2. Sądu Rejonowego z dnia 24 marca 2005 r., sygn. akt V K 180/03 za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnione w okresie od 4 lutego do 4 kwietnia 2002 r., na karę 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat tytułem próby oraz karę 50 stawek dziennych grzywny po 10 złotych stawka;
3. Sądu Rejonowego z dnia 28 kwietnia 2005 r., sygn. akt II K 206/05 za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. i art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w z w. z art. 11 § 2 k.k. popełnione w okresie od 28 lipca do 11 sierpnia 2004 r., na karę 1 roku pozbawienia wolności;
4. Sądu Rejonowego z dnia 8 czerwca 2005 r., sygn. akt. II K 56/05 za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnione w dniu 15 lutego 2001 r., na karę 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat tytułem próby;
5. Sądu Rejonowego z dnia 8 czerwca 2005 r., sygn. akt VIII K 979/04 za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniu 5 lipca 2004 r., na karę 2 lat pozbawienia wolności;
6. Sądu Rejonowego z dnia 13 listopada 2007 r., sygn. akt III K 2583/06 za przestępstwo z art. 286 § 3 k.k., popełnione w dniu 4 kwietnia 2005 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;
7. Sądu Rejonowego z dnia 14 grudnia 2007 r., sygn. akt II K 761/07 za przestępstwo z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. popełnione w dniu 17 grudnia 2001 r., na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat tytułem próby oraz na karę 30 stawek dziennych grzywny po 10 złotych stawka;

orzekł:

1. stwierdził, że wyrok łączny Sądu Okręgowego z dnia 12 września 2006 r., sygn. akt XVIII K 28/06 utracił moc w odniesieniu do kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt VIII oraz, że wyrok łączny Sądu Okręgowego z dnia 12

kwietnia 2007 r. sygn. akt XVIII K 8/07 utracił moc w odniesieniu do kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt IV;

2. na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 i 2 k.k. i art. 89 § 3 k.k. wymienione w pkt 1, 2, 4 i 7 wyroki połączył i wymierzył skazanemu K. T. K. karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze 2 (dwóch) lat i 5 (pięciu) miesięcy, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres 5 (pięciu) lat tytułem próby oraz karę łączną grzywny w wymiarze 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny po 10 (dziesięć) złotych stawka;

3. na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 i 2 k.k. wymienione w pkt 3, 5 i 6 wyroki połączył i wymierzył skazanemu K. T. K. karę łączną 2 (dwóch) lat i 1 (jednego) miesiąca pozbawienia wolności,

4. ustalił, że w pozostałym zakresie połączone wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu;

5. zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa.

Wyrok ten, nie został zaskarżony przez strony, uprawomocnił się bez postępowania odwoławczego w dniu 13 maja 2009 r. (k. 134).

Kasację od tego wyroku wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżając wyrok co do rozstrzygnięcia w pkt 2 w zakresie kary łącznej pozbawienia wolności, na korzyść skazanego, zarzucił mu rażące i mające wpływ na treść wyroku naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 69 § 1 k.k. w zw. z art. 89 § 1 k.k. polegające na warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdy przepis art. 69 § 1 k.k. dopuszcza możliwość zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności nieprzekraczającej 2 lata. Podnosząc taki zarzut skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w S.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie w trybie określonym w art. 535 § 5 k.p.k. Stwierdzenie to wynika z trafności postawionego zarzutu, albowiem wnioskiem zawartym w kasacji Sąd Najwyższy nie jest związany. Ma rację Prokurator Generalny, że warunkowe zawieszenie kary łącznej dwóch lat i pięciu miesięcy pozbawienia wolności opisanej w pkt 2 wyroku odbyło się z rażącym naruszeniem przepisu art. 69 § 1 k.k. w zw. z art. 89 § 1 k.k. Przepis art.

69 § 1 k.k. – do którego odsyła art. 89 § 1 k.k. – nie daje bowiem podstawy do warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności jeśli ta została orzeczona w wymiarze ponad dwa lata. Tymczasem w pkt 2 wyroku łącznego wymiar orzeczonej kary łącznej wyniósł dwa lata i pięć miesięcy. W tym układzie konieczne stało się uchylenie wyroku w zaskarżonym zakresie.

Nie mógł natomiast zostać uwzględniony wniosek zawarty w kasacji. Bezsporne jest bowiem, że Sąd Rejonowy w S. stwierdzając warunki do połączenia kar z wyroków opisanych w pkt 1, 2, 4 oraz 7 w sytuacji, gdy co do kar orzeczonych w wyrokach opisanych w pkt 1, 2 i 4 uprzednio Sąd Okręgowy w sprawie XVIII K 8/07 wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2007 r. orzekł karę łączną dwóch lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat (k. 87-89 akt II K 813/08), postąpił zgodnie z treścią art. 575 § 1 k.p.k. stwierdzając w pkt 1 swojego wyroku, iż wyrok Sądu Okręgowego w tej części utracił moc. Jest bowiem oczywiste, że po wydaniu kolejnego wyroku, tj. opisanego w pkt 7 (SR w S., II K 761/07) zaistniała rzeczwiśta, oparta na ocenie spełnienia prawnych warunków, potrzeba wydania nowego wyroku łącznego (por. wyrok SN z dnia 30 listopada 2011 r., II KK 149/11, OSNKW 2011, z.12, poz. 113). Skoro zatem wyrok Sądu Okręgowego w tej części (rozstrzygnięcie w pkt IV) utracił moc, to przestał istnieć węzeł łączący poprzednio orzeczone kary jednostkowe. W tym układzie dostrzec należy, że we wszystkich tych wyrokach orzeczono kary pozbawienia wolności, których wykonanie zostało warunkowo zawieszona, a tylko w jednym z tych wyroków orzeczono karę grzywny w oparciu o przepis art. 33 § 2 k.k. (sprawa V K 180/03 – pkt. 2 obecnego wyroku), która jednak została wykonana poprzez jej zaliczenie na poczet stosowanego w tej sprawie tymczasowego aresztowania (k.135 oraz k. 155 i 164 akt II K 813/08). Mając zatem na uwadze treść art. 76 § 1 i 2 k.k. podnieść należy, że we wszystkich tych sprawach, tj. opisanych w pkt 1, 2 i 4, zestawienie okresów próby orzeczonych w tych sprawach z datą prawomocności wyroków (k. 27-28; 29-30; 31-32) obliguje do stwierdzenia, że doszło do zatarcia tych skazań. Konstatacji tej nie przeczy treść art. 108 k.k. albowiem przepis art. 76 § 1 k.k. wyłącza jego stosowanie na zasadzie *lex specialis* (por. np. wyroki SN: z dnia 17 maja 2000 r., V KKN 104/00, LEX 50954; z dnia 11 marca 2010 r., IV KK 396/09, LEX 843691), a zatem wydane w innych sprawach prawomocne wyroki orzekające wobec skazanego bezwzględne kary pozbawienia wolności nie mają znaczenia dla zatarcia skazania w tych sprawach. Ponadto w

sprawach opisanych w pkt 1 i 4, w których orzeczono środek karny przepadku przedmiotów nie doszło do przedłużenia okresu koniecznego dla zatarcia skazania (art. 76 § 2 k.k.), albowiem z samej formuły orzeczenia w tym zakresie wynikało, iż środki te zostały wykonane (przypadek dowodów rzeczowych poprzez pozostawienie w aktach sprawy - k. 28,32 akt II K 813/08). Identyczna sytuacja ma miejsce w odniesieniu do skazania w sprawie II K 761/07 Sądu Rejonowego w S. (wyrok z pkt 7). Wyrok w tej sprawie uprawomocnił się w dniu 22 grudnia 2007 r., okres próby wynosił 4 lata, zaś grzywna orzeczona na podstawie art. 33 § 2 k.k. została wykonana (prawomocne postanowieniem z dnia 26 marca 2008 r. – protokół posiedzenia oraz notatka urzędowa - akta SN), co oznacza, iż doszło do zatarcia skazania w dniu 23 czerwca 2012 r.

W tej sytuacji każde ze skazań łączone w zaskarżonym kasacją wyroku Sądu Rejonowego w S. uległo zatarciu z mocy prawa (art. 76 § 1 k.k.), co skutkuje stwierdzeniem braku podstaw do ponownego procedowania w tym właśnie zakresie. To zaś uzasadnia rozstrzygnięcie o braku orzeczenia następczego, skoro uchylenie wyroku w zaskarżonej części eliminuje dostrzeżone uchybienia, zaś nie ma możliwości dalszego orzekania w tej części. Na zakończenie dodać jedynie wypada, że nie zostało zaskarżone kasacją rozstrzygnięcie o karze łącznej grzywny i w tym zakresie orzeczenie zawarte w pkt 2 wyroku jest prawomocne i podlega wykonaniu.

Z tych powodów należało orzec jak w wyroku.